

A Tellier-ház

1

Odamentek minden este tizenegy óra tájt, olyan természetesen, akár egy kávéházba.

Hatan-nyolcan verődtek össze, mindig ugyanazok, nem lump alakok, hanem tiszteletre méltó polgárok, kereskedők, egy-két fiatalember; megittak egy pohárka Chartreuse-t. Eljátszottak a lányokkal, komolyan elbeszélgettek a madámmal, akit mindenki tisztelt.

Még éjfél előtt hazamentek aludni. A fiatalok néha ott maradtak.

Sárgára festett, kicsi, családias ház volt a Saint-Étienne-templom mögött, a sarkon, ha valaki kinézett az ablakon, az öblöt láthatta, a kirakodó hajókat, a nagy sószárító telepet (utcáját Zsilipköznek nevezték), mögötte pedig a Szent Szűz rakpartot, megfeketedett, öreg kápolnájával.

A madám szorgalmas parasztcsaládból származott, Eure megyéből; úgy vezette házát, mint egy kalaposboltot vagy varrodát. A normandiai falvakban nem ismerik a városiak csökönyös és dühödt megvetését, ahogyan a prostitúcióról beszélnek. A paraszt azt mondja: „jó mesterség”, s hogy a lánya nyilvánosházat vezet vagy leánynevelő intézetet igazgat, azt egyformán természetesnek tartja.

Ezt a házat különben egy öreg nagybácsitól örökölték. A madám és az ura azelőtt Yvetot-ban élt, itt fogadójuk volt, de azt rögtön eladták, mert a fécamp-i üzlet jövedelmezőbbnek ígérkezett. Egy szép reggel megérkeztek,

hogy átvegyék a vállalkozás vezetését; a ház – gazda nélkül – már nagyon csendes volt.

Tisztességes emberek voltak, a lányok és a szomszédok rögtön megszerették őket.

Az „úr” két év múlva meghalt, megütötte a guta. Új foglalkozása kényelmes volt, keveset kellett mozognia, nagyon meghízott, megfulladt a jóléttől.

Amióta özvegy lett, a ház törzsvendégei ostromolták a madámot, de hiába; mindenki úgy tudta, hogy megközelíthetetlen, s még a személyzet sem tudott semmit.

Erőteljes, jó húsú, megnyerő nő volt. Arca lassan sápadt lett a zárt lakás levegőjétől és homályától, bőre zsírosan fénylett. Homloka körül hamis hajból bodorított fürtök röpködtek, ezek megfiatalították arcát, s valamilyen képp nem illettek telt formáihoz. Mindig vidáman, nyílt tekintettel járt, szívesen eltréfált, de közben tartózkodó is tudott maradni, új mestersége sem változtatta meg. A vaskos beszéd még mindig felborzolta; és ha valamelyik nevetlen fiatalúr körülírás nélkül megnevezte intézményét, megsértődött és felháborodott. Szóval finom lelkű asszony volt, s ha úgy bánt is a lányokkal, mint barátnőivel, időnként el-elmondta: „No, talán mégsem ugyanabban a bokorban találtak minket.”

Hétköznapokon néha kocsit bérelt, s egy-két „lányával” kirándult; kivitte őket a kis folyó partjára, a Valmont völgyébe – hadd futkossanak a fűben! Ilyenkor olyanok voltak, mint az elszabadult iskolás lányok, kergetőztek, gyerekkedvvel játszottak, részegek lettek a levegőtől, mint a szabadult rabok. A fűbe heveredve felvágottat ettek, majd almabort ittak rá, s amikor beesteledett, kéjes fáradtsággal, elérzékenyedve indultak haza. A kocsiban átölelték a madámot, drága „anyjukat”, aki csupa szívjóság és önfeláldozás.